

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

1923. január 12. Péntek.

ÁRA 10 KORONA

Debreczen, XXI. évf. 8. szám.

Nem döntenek rövid időn belül a magyar jóvátétel kérdésében

Budapest, január 11. Ma este félkilenc órakor, a nemzetgyűlés ülésének végeztével az egészségügyi külügyi bizottsága ötperces ülést tartott, amelyen a miniszterelnök rövid és bizalmas beszédében tájékoztatta a bizottságot a külpolitikai helyzetről. Kijelentette, hogy a jóvátételi kérdésben **nincs döntés és nem is lesz, mert a**

nagyhatalmak egyelőre a német kérdéssel vannak elfoglalva. Ismertette a lökösházai állítólagos határincidens is, amelyről kijelentette, hogy még folyik a vizsgálat és a hivatalos jelentésnél többet nem tud mondani, egy azonban bizonyos, hogy a magyar esendőrök nem létek át a határon és nem provokáltak támadást.

Ma délelőtt 10 órakor a franciák megszállták Essent

Essen, jan. 11. Francia lovasság és gyalogság páncélcsoportok ma reggel 6 óra tájban Kettwignél átlépte a megszállt terület határát és két külön oszlopban Essen felé vonul. Mülheim felől nem vonulnak fel csapatok.

Páris, jan. 11. (Havas.) Hivatalos jelentés: A francia csapatok reggel

elindultak Essen irányába. 15 órakor megszállták Bruckhausen, Gelsenkirchent, Essent, Werdent és Rattigent. A csapatok állománya két gyalogsági és egy lovassági hadosztály. Parancsnokuk Henrys tábornok. Deputte tábornok irányítása alatt belga osztagok kísérik a francia gyalogságot.

Essen, jan. 11. A francia csapatok éle fél 10 órakor Essenbe érkezett.

London, január 11. A francia csapatok megérkeztek Essenbe. A német nagykövét ma elhagyta Páris.

Páris, január 11. (Havas.) A francia csapatok előnyomulása a Rajna jobbpartján, a Ruhr-vidék irányában Coblenzből érkezett hírek szerint normálisan megy végbe. A megszállt területek lakossága nyugodt. Az üzletek nyitva vannak, a forgalom nem szakadt meg és a műhelyekben folytatják a munkát.

Litván támadás Nemel ellen

Berlin, január 11. A délelőtti órákban itt az a hír terjedt el, hogy a litvánok már bevonultak Nemelbe. Az igazság az, hogy közvetlenül a város határában állanak, de valószínűleg a város megszállására is rákérül a sor, mert a franciák nem tanúsítanak túlságosan nagy szemrehányást.

A franciák elsáncolták magukat

Haidelburg, január 11. A Memel vidék déli részén Piktunen és Pogezern helységeket a Nemel északi partján a

litvánok megszállták. Az ott álló helyőrséget részben lefegyverezték. A litvánok észak felől folytatják utjukat Memel felé. Összeütközésről még nem érkezett hír. A franciák Nemel körül elsáncolták magukat.

Berlin, január 11. A litván szabadcsapatok Tilsit környékén megszállták Obernemelt. Más csapatok Haidelburgtól délre 10 kilométerre állnak. A Nemel-terület északi részén a litvánok Poletan előtt állnak.

Amerika hívja vissza képviselőjét a jóvátételi bizottságból

Washington, január 11. (Wolff.) Reed szenátor (Missuri) a szenátusban tartott tegnapi beszéde folyamán azt az indítványt tette, hogy Amerika hívassa vissza képviselőjét a jóvátételi bizottságból.

Amerika helyesli a rajnai csapatok visszavonását

London, jan. 11. A Times jelentése szerint az amerikai csapatok visszahívását egész Amerika helyesléssel fogadta. Amerikai felfogás szerint Franciaország Németország legzorgalmasabb területeit akarja megszállva tartani, amivel egy újabb felfordulás veszélyét idézi elő. A Washington Post kijelenti, hogy Franciaország eljárásának indító oka a gyűlölet és hirtűség és kimondja, hogy a jelenlegi helyzet lehetetlenné teszi hosszú időre a Franciaországgal való békés együttműködést.

Bűn Európa békéje ellen!

London, jan. 11. A Daily Chronicle egy cikkben a franciáknak a Ruhr-vidékre való bevonulását Európa békéje ellen elkövetett bűnnek mondja. Franciaország elárását katonai és annexió szempontokra lehet visszavezetni. Több lap követeli az angol csapatok visszahívását a Rajnától, azonban nem számítanak arra, hogy a kormány ilyen határozatot hozzon.

„Teljesen békés rendszabály...”

Berlin, jan. 11. A német sajtó szerint az angolok egyértelműleg ítélik el a franciák eljárását. A német lapok így írnak:

Gyalogsággal, tüzérséggel, lovas-

sággal, repülőgépekkel, gépfegyverekkel, tankokkal vonulnak be a franciák a Ruhr-vidékre. Ez azonban — így magyarázzák nekünk — teljesen békés rendszabály és csak a franciák rosszindulatú ellenségei lehetnek azon a nézetben, hogy itt katonai akcióról van szó.

Csehország nem vesz részt

Prága, jan. 11. Illetékes helyen határozottan kijelentik, hogy egy szó sem igaz azokból a hírekből, mintha Csehország részt venne a Németország ellen alkalmazott szankciókban és hogy a cseh-német határon csapatokat vonnának össze.

Németország nem ad szolgáltatást a szerződéshez

Berlin, jan. 11. Kormánykörökben híre jár, hogy a kormány felfogása az, hogy a szerződéshez országokkal szemben a szerződésből folyó szolgáltatásokat elvileg beszünteti. Ez álláspont részletes kidolgozására még tárgyalások vannak folyamatban, de hangsúlyozzák, hogy a szénzárdításnak Essenből való elköltözése ugyan erre vezethető vissza, mert a szénzárdításoknak rendes elosztása a beállott helyzet miatt időre lehetetlenné vált. — Essenben jelentés szerint ma reggel 9 óra óta a jóvátételi szén vasúti szállítását beszüntették.

Támadják az osztrák kormányt a budapesti tárgyalás miatt

Bécs, január 11. A parlament külügyi bizottságát ma délelőtti ülésre hívta össze Seypel kancellár, hogy jelentést tegyen budapesti utjáról és annak eredményéről. Nagy volt az érdeklődés, mert mára kiderült, hogy az Agramer Tagblatt, mely a jugoszláv kormány egyik hivatalos lapja, élesen támadta az osztrák kormányt a magyarországi tárgyalások miatt, amelynek főcéljait az osztrák-magyar monarchia helyreállítását vallotta.

Az ülés 10 órakor kezdődött és délután egy óráig tartott, de amvira lekötötte mindenkinek a figyelmét, hogy senki sem távozott el a vita lezárása előtt. Az ülés titkos volt és a nyilvánosság számára nem adtak ki jelentést. Az általános várakozás ellenére nem Seypel kancellár, hanem Grünberger külügyminisz-

A magyar-osztrák választott bírósági egyezmény

Bécs, jan. 11. Az osztrák nemzetgyűlés külügyi bizottságának ma tartott ülésén dr Grünberger külügyminiszter a következő jelentést terjesztette elő:

Budapesti utazásunknak főleg két célja volt. Először is az udvariasság parancsának kívánt eleget tenni az osztrák kormány a már régen esedékesé vált budapesti ellenlátogatásáról és másodszor fel akartuk használni az alkalmat beható kölcsönös megbeszélésekre. Ugy az általános politikai helyzetet, mint a két államot kölcsönösen érdeklő különböző természetű kérdéseket tárgyaltuk. Nagy meglepésünkre megállapíthatjuk, hogy a magyar államférfiakól, Bethlen gróf miniszterelnöktől és a külügyminisztérium vezetésével megbízott Daruváry igazságügyminiszterrel nyert felvilágosítások szerint, a magyar kormány politikája a békés fejlődés irányát követi és így saját politikánkunk utólag nyomtatékosan hangsúlyozott békés jellege mellett, ebben a tekintetben örömmel állapíthatjuk meg a teljes egyetértést. A békés szándékunk a kölcsönös nyilatkozatokból kitűnő megnyilvánulása megadta az elvi előfeltételt annak, hogy a magyar államférfiakkal egy általános választott bírósági egyezmény megkötése tárgyában megkezdjük az előzetes tárgyalásokat. A megbeszélések során egyértelműleg megállapítottuk annak szükségét, hogy a két államot egyaránt érdeklő kérdésekben állandó érintkezésben maradjunk, valamint azt a kölcsönös kívánságot, hogy Közép-Európa békéjének fenntartásához és biztosításához hozzájáruljunk és a kötelező választott bírósági ítélkezés elvét megállapítsuk. Ezen az alapon azután könnyen meg egyezhettünk a választott bírósági szerződés konkrét tartalmára nézve. A szerződés bevezető része után, amely teljesen megfelel a választott bírósági elv szempontjának, első cikkében először kimondja a következőket:

1. A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy abban az esetben ha a jövőben vitás kérdések merülnek fel, először azon fognak igyekezni, hogy barátságosan uton megegyezésre jussanak. Ha azonban a vitás kérdések bármilyen természetűek is legyenek, ezen az uton nem lennének megoldhatók, a kérdések a kölcsönös egyetértésben külön erre a célra választandó valamely választott bíróság vagy bíróság elé terjesztendők. A mindenkori választott bíróság székhelye felváltva Bécs és Budapest. A két kormány a vitás kérdést célszerűségi szempontból az állandó nemzetközi bíróság elé terjesztheti. Mielőtt a szerződő felek a választott bírósághoz fordulnak, külön egyezményben állapodnak meg, amelyben pontosan

ter számolt be a magyar kormánnyal folytatott tárgyalásokról, elsősorban azoknak politikai részéről. Azután ismertette a gazdasági megállapodásokat, végül hangsúlyozza, hogy Magyarország az Ausztriába szállítandó bor vámjának leszállítását sürgeti, viszont kibóvíti azoknak az ipari cikkeknek jegyzékét, amelyek Magyarországra szállíthatók Ausztriából.

A külügyminiszter beszéde után nagy vita feldőött ki, amelyben a szociáldemokraták részéről Renner, Bauer s Adler Frigyes vettek részt, valamennyien a leghatározottabban kárhoztatták az osztrák kormányt, amiért Magyarországgal szerződést kötött.

A vita során Seypel kancellár is több ízben felszólt és védelmezte politikáját.

megjelölje a vita tárgyát és a döntéskörül vitás kérdéseket.

2. A felsorolt határozatok olyan vitás kérdésekre is alkalmazandók, amelyek olyan tényből keletkeztek amelyek megelőzik a jelen egyezmény megkötését.

3. A jelen egyezményt kölcsönösen ratifikálni fogják és a ratifikációs okmányokat mielőbb kicserélik. Az egyezmény az okmányok kicserélését követő 15 nap múlva lép életbe. Az egyezmény szövegét közölni fogják a népszövetség titkárságával.

4. Ha a magas szerződő felek egyike a jelen egyezményt felmondaná, a felmondás csak a másik szerződő féllel történt előzetes közlés után egy év múlva lép hatályba.

Jelen egyezményt a két fél megbízottai aláírták és pecsételték el.

Azt hisszük — folytatta a külügyminiszter, hogy ebben a szerződésben megvalósítottuk a választott bíróság eszméjét és előmozdítottuk a kérdésnek gyakorlatban való érvényesítését, amely annyival is inkább, jelentős, mert minden felmerülő vitás kérdés megoldása először barátságos megegyezés után kísérlendő meg.

Bécs, jan. 11. A külügyminiszter ezután a bizottsági tárgyalások eredményét röviden összefoglalva, ismertette a pénzügyi kérdésekre nézve azt, hogy a két kormány megállapodott abban, hogy a két állam és állampolgárai között függőben levő elvi természetű pénzügyi kérdések, nevezetesen azok, amelyek az Osztrák-Magyar bank likvidálásából támadnának, továbbá mindkét fél államadósságának kérdése, a hadikölcsönöket is beleértve, azoknak a tanácskozásonak tárgyai lesznek, amelyek január végén Bécsben megindulnak. A tárgyalások 1923. áprilisig tartanak s ha nem vezetnek eredményre, választott bíróság ítéllete fog dönteni. A választott bíróság elnöke egy semleges állam polgára, tagjai pedig egy-egy osztrák és magyar állampolgár.

A Nyugatmagyarország átadásával összefüggő kérdéseket az 1921. évi október 13-iki velencei jegyzőkönyv értelmében választott bíróság tárgyalta, amelynek elnöke dr Zimmermann volt, tagjai pedig dr Popovics Sándor és dr Reisch Richard. A választott bíróság előtt megegyezés jött létre. A kereskedelempolitikai kérdésről a magyar kormány felhatalmazási törvényt fog tárgyalás végett mielőbb a magyar törvényhozas elé terjeszteni. A két kormány megállapodott abban, hogy a végleges vámtarifa hiányát nem tartja a tarifális tárgyalások feltétlen akadályának. Jogosnak gondoljuk azt a várakozást, hogy a magyar kormány is csatlakozni fog ehhez az álláspont-hoz. Budapestben megbeszéltek tovább-

Az indemnitás vitája

bá azokat a különböző panaszokat, amelyek az érvényben levő árucserre egyezmény végrehajtásánál merültek fel. Ezeknek a kérdéseknek tisztázása sikerült. Az árucserre egyezmény megkötése óta Magyarországon több új behozatali tilalmat becsatoltak ki, amelyek az illető cikkekben kivételként Magyarországra lehetetlenül teszi. Megállapodás történt, hogy az illető cikkek kontingentálása ügyében tárgyalásokat fogunk tartani. A határvillongásokra vonatkozó felszólalások tekintetében a két kormány között létrejött az a meg egyezés, hogy ezután csak súlyos természetű bizonyítékokkal támogatott határsértés esetében lesz diplomáciai eljárásnak helye.

Petőfi emlékbélyegeket bocsát ki a posta

A minisztertanács még a múlt év novemberében elhatározta, hogy minden év első felében *létének emlékbélyegeket* fog kibocsátani, amelyek 3 hónapig maradnak forgalomban és úgy a bel, mint a külföldi forgalomban érvényesek. A postakincstár az idén Petőfi Sándor évszázados emlékének kapcsoltában a *költő arcképet, szobrát, halálát és az életéből, illetve költeményeiből vett jeleneteket ábrázoló bélyegeket* 10, 15, 25, 40 és 50 koronás bélyegeket 100 százalékos felárral bocsát ki, azonban a bérmentesítési díja csak a tényleges névérték számít be.

A 10 koronás bélyegen díszes garas mezőben Petőfi szavaló alakja látható, a bélyeg azurkék színű. A 15 koronás bélyeg Petőfi „János vitéz” költeményének azt a jelenetét ábrázolja, amikor Kukoricza Jancsi a griffmadáron lovagolva megérkezik falujába. A bélyeg sötétkék színű. A 25 koronás bélyeg Barabás rajza után készült és Petőfi mellképét ábrázolja. A bélyeg sötétbarna színű. A 40 koronás bélyeg Petőfi hősi halálát ábrázolja, a mint a fehéregyházi síkon fekvő helyzetben jobbkarjára támaszkodik és a rohanó orosz lovasokat személi. A bélyeg vörösbíolya színű. Az 50 koronás bélyeg azt a jelenetet mutatja, amint Petőfi a Nemzeti Múzeum lépcsőjén a Talpra Magyart szavalja. Ez a bélyeg is vörösbíolya színű.

Ügyvédek monstre gyűlése az adók ellen

A Debreczeni Ügyvédi Kamara válaszműve az a következő hirdetmény közzétételét kéri:

A budapesti ügyvédi kamara elnöke a budapesti ügyvédi kamara választmányának idevonatkozó határozatából folyólag a kereseti adó törvény végrehajtása tárgyában legutóbb kiadott rendelkezésben foglalt sérelmek orvoslása, továbbá a forgalmi, valamint az általános kereseti adó és lövedelemadónak az ügyvédi keresetért érintő részére vonatkozó kérdések megvitatása végett 1923. január 14-én délután 10 órájára a budapesti kamara székházában (V., Szemere-utca 10. szám) országos kamarai értekezletet hívott össze, mely értekezletre a budapesti ügyvédi kamara nevében az ügyvédi kamarák összes tagjait, de mindenestre nagyszámu kiküldötteit meghívta.

A debreczeni ügyvédi kamara válaszműve erre az országos értekezletre a debreczeni ügyvédi kamara képviselőit az elnök helyettesét és titkárát küldte ki.

Az országos kamarai értekezlet határozatát *testületileg monstre küldöttség útján* tervezik a pénzügyminiszter és kormányelnök ural közölni, miert is nagyon kívánatos, hogy az ügyvédség léteérdekét érintő ezen kérdésekben az értekezlet annak imponzus megnyilatkozásában minél szélesebb körű támogatásra találjon.

A debreczeni ügyvédi kamara válaszműve az okból a kamara tagjait az országos értekezleten való részvételre ezúton hívja fel. A résztvenni szándékozókat felkéri, hogy dr. Hegedűs Jenő elnökhelyettes urnál jelentkezzenek.

Saját készítésű

fehérneműek

keszken és méterek szerinti

Herman és Friedman

PIAC-UTCA 10. SZÁM, BUDAPEST

Budapest, jan. 11. A nemzetgyűlés mai ülését Scitovszky Béla elnök 11 óra előtt néhány perccel nyitotta meg.

Gróf Széchenyi Viktor az első szónok. Azzal kezdte beszédét, hogy a szocialisták beszédei ártanak Magyarországnak a külföldön. Az emberben, mikor ezeket a beszédeket hallja, akaratlanul is az a kérdés merül fel, hogy kinek az érdekeit szolgálják az olyan beszédek, mint például Propperé és Esztergályosé. A haza érdekét semmiesetre sem. Minden pártnak igyekeznie kell, hogy a hangnak ez a végtelen eldurvulása, amelyet a Házban tapasztalhatunk, megszűnjön. Mi műveltségünkkel és kulturánkkal akarjuk visszaszerezni az elszakított területeket.

Beck Lajos a deflációs politikát bírálja. A gazdasági önállóságunk visszanyerése után egészen más gazdasági politikát kellett volna folytatni. Körülöttünk sokasodó ellenségeknek gazdaságilag semmit sem tudnak nekünk nyújtani. Egészen más vámpolitikát kellene folytatni. Mindenki a pénz rettenetes elértéktelenedésével foglalkozik. Ott kezdődött hibás pénzügyi politikánk, hogy a Jegyintézet nem adott megfelelő magas kamatlábat a háború alatt. A Hegedűs által beígért spórolási politika az ál-

lamháztartásban nem következett be. Pénzügyi politikánk azért rossz, mert az adócsavart még erősebben alkalmazni akarja. Teleszky azt mondja, hogy a pénzügye nem baj addig, amíg a kereslet nagyobb mint a kínálat. Nem kíván stabilizációt ő sem, hiszen erről még Amerikában sem lehet beszélni. Összetartásra hívja fel a nemzet minden munkását. Egy nemzet felvirágoztatására nem elég, hogy polgárai munkabírók legyenek, szükséges, hogy az országban tiszteljék a törvényeket és a jogrendet. Az indemnitást nem szavazza meg.

Farkas Tibor az indemnitást meg szavazza.

A délutáni ülésen

Kiss Mnyehért tartott beszédét. — Határozati javaslatot nyújtott be, a mely szerint utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, vonja vissza a zsidó-bankoknak adott kölcsönök egy részét és azt kölcsönözze az új földigénylőknek. Ugyancsak benyújtott egy másik határozati javaslatot, amely szerint utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy folyósítsa az altruista szövetségek részére megfelelő kölcsönt. Az indemnitást megszavazza.

Bíró Pál ugyancsak az indemnitás mellett szólalt fel. Ülés vége háromnegyed 8 órakor.

Román és cseh álhr magyar-román határcsúcsokról

Bukarest, január 11. (Orient Radio.) A kormány hivatalos kommunikéje szerint két katonai osztag a múlt éjjel átlépte Aradnál a határt. Román csapatok meglepték őket, mire visszavonultak, de közben számos lövést adtak le. Jelentések szerint a határon magyar csapatösszvetéseket észleltek. A kormány rendszabályokat léptet életbe, hogy hasonló incidensek ne ismétlődhessenek.

A lapok foglalkoznak a határcsúccsal és hangsúlyozzák, hogy Magyarország nem nyerve semmit azok kal az erőszakos lépésekkel, melyek a békeszerződésekkel ellenkeznek. Murescu külügyminiszter hosszasan

tanácskozott a bukaresti magyar követel.

Prága, január 11. A cseh sajtóiroda közzétette egy bukaresti táviratban, a románoknak az állítólagos határcsúcsokról szóló jelentését, amely anynyiban tér el az Orient Radio jelentésétől, hogy szerinte a magyar csapatok azért lépték át a határt, hogy átkutassák a környékbeli helyiségeket. E jelentés szerint a románoknak egyik járőre meglepte őket, mire visszavonultak és néhány lövést adtak le.

Az Adeverul megjelözi, hogy a román kormány a kisanattal egyetértőleg Budapesten érvelés lépéseket fog tenni.

Mi történt Lökösházán

Budapest, január 11. A fenti hírekhez a MTI hivatalos helyen nyert felhatalmazás alapján a következőket közli:

A magyar katonai hatóságok minden kétséget kizárólag a következőket állapították meg:

— E hó 8-ától 9-ére virradó éjjel Lökösházától keletre a Kuntzig-ágyánál több mint 100 lépéssyre a határon belül a magyar területen rendszer járőrszolgálatot teljesítő vájárőrre a románok 30-40 lövést tettek. A járőr a lövéseket viszonozta. Sebességgel magyar részről nem történt. Folyó hó 10-11-re virradó éjjel a románok ugyanazon a helyen ismét rálőttek arra a járőrre, de a járőr ezúttal nem viszonozta a lövéseket. Semmiéle más határcsúcs az utóbbi időben nem történt.

A fentiekből megállapítható, hogy

Bonyodalmak a házhely kijelölés körül

Az országos földbirtokrendező bíróság még szeptemberben elrendelte a föld és házhely igénylők összeírását. Az összeírás meg is történt, amelynek eredményeképp összeírtak Debreczenben 242 hadirokkantot, 150 hadiözvegyet és 1724 földnélküli mezőgazdasági munkást. Az összeírás eredményét annakidején felterjesztették az országos földbirtokrendező bírósághoz, ahonnan most egy leirat érkezett a városhoz, amelyben kéri, hogy a házhely tulajdonosokkal az az egyezségi tárgyalásokat folytatassák le és készítsen a város részletes kimutatást azokról a telkekről, amelyek 1914 július 29. után cseréltek gazdát, miután csak ezeket a telkeket lehet a házhelyigénylőknek számításba venni. A leiratban azt is kérte még a földbirtokrendező bíróság, hogy a város a hadirokkantak részére lehetőleg külön telepet jelöljön ki.

A város a házhelyek kijelölésének ezt a módját azonban nem teljesítheti, miután egy újonnan létesítendő telepnek közművekkel, vagyis csatornázással, vízvezetékkel és világítással

való ellátása ma horribilis összegbe kerülne, azonkívül a házhelyigénylő hadirokkantak sem rendelkeznek akkora pénzüsszeggel, hogy a házakat úgy építsék fel, hogy azok tűzrendészeti és közegészségügyi szempontból a követelményeknek megfeleljenek. Epen ezért a város egy felterjesztést fog mezeni az országos földbirtokrendező bírósághoz, melyben rá fog mutatni arra, hogy a házhelyeknek telep normájában való kijelölése a mai viszonyok között városbontási szempontból teljesen kivihetetlen.

Elmarad a tiltakozó nagygyűlés

A vasárnapra tervezett tiltakozó nagygyűlés rendező bizottságának elnöksége ezúton közli a nagyközönséggel és a résztvevőre jelentkezett társadalmi egyesületekkel, hogy a nagygyűlést elháríthatatlan akadályok miatt egyelőre el kellett halasztani. Ez ügyben a rendező nagygyűlés mány pénteken, január 12-én délután 5 órakor az országos menekültügyi hivatalban ülést tart, amelyre az összes tagok pontos megjelenését kéri a rendező bizottság.

Miért nem jelent meg Zita királyné az MTK san-sebastiani merközesen?

Budapest, január 11. Ismeretes, hogy Zita királyné egy San-Sebastian környéki csöndes kis falucskában talált otthont. Amikor tehát távirat érkezett Spanyolországból, hogy a Magyar Testgyakorlók Köre bajnokcsapata kétszer mérkőzött és kétszer győzött San-Sebastianban, ellenőrzhetetlen forrásból annak is híre jutott, sőt a MOVE sportlapja mint megtörtént eseményt meg is írta, hogy az MTK csapata tisztelteti Zita királynét.

Távirat vagy levél nem erősítette meg ezt a hírt. Ma reggel azonban megérkezett a nyugati pályaudvaron az MTK csapata és a játékosoktól végre meg lehetett tudni, hogy mi történt San-Sebastianban?

A terv az volt, hogy — nehogy valamennyien politikai színezetet tulajdonítsanak később a tisztán sportúrának — nem az MTK vezetősége fogja meghívni a királynét, hanem a mecseket rendező san-sebastiani klub.

A spanyol egyesület elnöksége szívesen vállalta ezt a feladatot és megegyezett Brüll Alfréddal, hogy San-Sebastian küldöttsége automobilon elmegy a San-Sebastiantól 60 kilométerre fekvő községbe, magával viszi Brüll Alfrédot, dr. Fodor Henriket és meghívja a királyi családot. A készülődésnek természetesen híre jutott, a csapat tagjai különböző terveket szöttek, hogy miként üdvözöljék, hogyan fogadják Zita királynét és a kis Ottót, mikor közbélepek a spanyol hatóságok és mindent meghusítottak. San-Sebastian polgármestere magához kéréte a rendező egyesület elnökét és közölte vele, hogy a spanyol udvar rossz néven veheti, ha az ő megkérdése nélkül hívnák meg Zita királynét.

Hozzátette még ehhez a san-sebastiani polgármester, hogy az idő rövidsége miatt lehetetlen már a spanyol udvar hozzájárulását kikérni. Olyan félremagyarázhatatlan volt ennek a megjegyzésnek az értelme, hogy az MTK vezetősége nem térhetett ki a nyilvánvaló következtések elől. — Brüll Alfréd lemondott a királynénál való tisztelgés tervéről és hazahozta azt a gyönyörű selyemzást is, a melyet azért vitt el Spanyolországba, hogy ott a magyar királynak ajányulja.

HIREK

DEBRECZENI FÜGGŐTLEN UJSÁG
politikai napilap.
A szerkesztésért felelősen felelős: **RÖMER RICHÁRD.**
Kiadó: **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR**
irodalmi és nyomdai r.-t.
Előfizetési ár: Egy óra 250 kor.
Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.
Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.
Telefon 10-20.
Éjjel Piac utca 49.
Telefon 18.
Kiadóhivatal: Piac utca 49.
Telefon 18.

— A tanyai istentiszteletek — tekintettel a nagyvásárra — vasárnap, 14-én elmaradnak. Templomegyesületi elnökség.

— Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai nagytemplomban. Pénteken este 4 órakor. Szombaton reggel 7. Muszaf ima hitszónoklattal d. e. 10 órakor. délután fél 4 és este fél 5 órakor. Hétköznapokon reggel háromnegyed 7, este egyegyed 5 órakor.

— A 3-as hónap és népielkölő bajtársi egyesület választmánya január 12-én pénteken délután 5 órakor fontos tárgysorozattal ülést tart a Városháza kis-tanácsstermében. Mivel a programon az elkészített alap szabálytervezet megvitatása is szerepel, az összes választmányi tagok megjelenése kívánatos.

Legjobb gyapjuszövetek FELŐHEIM DEZSŐ-ÚJ
Piac-utca 27.

Olasz-osztrák-magyar blokk alakul

(A Debreceni Független Újság bécsi szerkesztőségétől.)

A balmazújvárosi polgári iskola Petőfi-ünnep... A balmazújvárosi m. kir. állami polgári iu- és leányiskola Petőfi Sándor halhatatlan emlékére nagy költséggel születésének századik évfordulója alkalmával 1923 január hó 13-án, szombaton, Balmazújvároson, a Friedmann-féle vendéglő összes helyiségeiben, az intézet ifjúsági könyvtára és a Népművelési egyesület javára, Stein Ferenc és Pinczés Imre urak szíves közreműködésével, műsorral és táncmulatsággal egybekötött Petőfi-ünnepélyt rendez.

Felhívás az Ipartestület előjáróság rendes- és póttagjaihoz. Felkérjük az Ipartestület előjáróság rendes- és póttagjait, hogy ma, pénteken délután 5 órakor a menekültügyi hivatal (Simonffy-utca 1c. l. em.) helyiségében tartandó értekezleten okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Ipartestület.

Ujból üzembe helyezett debreceni vonatok. Hétfő, január 15-től kezdődőleg: Budapest-Debrecen között az 1711, 1712, P.-Ladány-Biharkeresztes között az 513, 514, Nyíregyháza-Záhony között a 4711, 4714, Debrecen-Tiszalök között a 4423, 4426, Debrecen-Nagykerek között a 4511, 4512, Debrecen-Nagyléta között a 4611, 4612, Nyíregyháza-Mátészalka között az 5125, 5126, Nyíregyháza-V.-Namény között az 5223, 5226, Kisujszák-Abádszalók között a 7133, 7134. vonatokat ismét forgalomba helyezi az üzletvezetőség. Úres menetek elkerülése céljából Nyíregyháza-Záhony között a 4711, Debrecen-Tiszalök között a 4711, 4423, Nyíregyháza-Mátészalka között az 5125, Nyíregyháza-Vásárosnamény között az 5223. vonat kedden, január 16-án közlekedik először. Egyidejűleg Debrecen-Nagy léta között a 4632a. vonat közlekedését beszüntetik és helyette hétfő, január 15-től kezdődőleg ismét a 4632. vonat közlekedését rendelik el.

Az orth. izr. iskola Petőfi-ünnep. Az orth. izr. iskola József kir. herceg-u. 49. szám alatt e hó 14-én délután 9 órakor tartandó Petőfi-ünnepélyre ezúton hívja meg a szülőket és az érdeklődő iskola-barátokat.

Cosmopolis!

Vak gyermekek bejelentése. A vakok budapesti kir. országos intézetének 787-1922. sz. megkeresése alapján felhívom a város közönségét, hogy a város területén tartózkodó 5-10 éves koru világtalan gyermekeket, illetőleg 14 éves korig olyant, aki tanulmányai folytatása közben veszítette el látóképességét és vakásgon kívül semmiféle testi vagy szellemi fogyatékoságban nem szenved, névjegyzékbe vétel végett a városi előjáróság (Kossuth-u. 20. sz.) 34. sz. hivatalos helyiségében sürgősen jelentse be. Városi előjáróság.

A postatisztviselők művésztétele. A debreceni posta-távíráda notisztviselők egyesülete az idén először rendezti a nagy nyilvánosság előtt első estélyét táncal egybekötött művészhangverseny keretében. A múlt bálai saison házi teaestélyei még élénk emlékeztetnek vannak, amelyek a teljes siker jegyében zajlottak le. A jótékony célú egyesület az árva s nyomorgó postás-gyermekek és családok segélyezési alapjának gvarapítása céljából elsőrangú művészek közreműködésével művésztélyt rendez folyó évi február 1-én az Arany-Bika szálló üvegtermében. Az estély fővédnökéül Demény Károly államtitkár posta-táv. vezérigazgatót és Kratochvíll Károly altábornagyot sikerült megnyerni, a védnöki tisztelet pedig a postás társadalom és közéletünk számos kiváló egyénisége vállalta. A rendezőség élén dr Klimes János posta-táv. igazgató, a debreceni posta-táv. igazgatóság V. ügyosztályának agilis vezetője áll, ki mellett mint társelnökök Cserrei Kovács Margit az egyesület fíradhatatlanul buzgó elnöke és Vargha Lászlóné körvezető, valamint a nagyszámu rendezőség fíradozik a siker biztosítása érdekében. A magas színvonalu s fényesnek ígérkező művésztélyt iránt már is élénk érdeklődés nyilvánul, melynek műsorát később fogjuk közölni.

Iparosok figyelmébe. A kamara megküldötte az Általános kereseti adó végrehajtási utasítását tartalmazó Budapesti Közlönyt több példány-számban az Ipartestület Elnökségének. A szakosztályok a hivatalos lapot az Ipartestülettől fogják megkapni.

Bécs, január 11. Az európai sajtó már hónapok óta foglalkozik egy olasz-magyar-osztrák blokk tervével, amely a kimentente fékentartására alakulna és amelyhez később igyekez- nének Romániát is hozzákapcsolni. Valahányszor ilyen hírek felmerültek, a különböző érdekl. kormányok mindig megcafolták. Mostan azonban olyan eseményről számolhat be a „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztősége, amely valószínűleg teszi ennek a blokknak közeli megalkulását.

„Wiener Auslandskorrespondenz” ugyanis a következőket jelenti Rómából: „Az olasz bortermelek memorandumot intéztek az olasz iparügyi miniszterhez, hogy tegye valamiképpen lehetővé az olasz bor kedvezményes szállítását Ausztriába. Erre a memorandumra az olasz iparügyi miniszter mostan felelt és közölte azt, hogy legközelebb Olaszország és Ausztria között mindenre kiterjedő gazdasági tárgyalások indulnak meg. Ekkor majd a résztvétel tárgyalások alkalmával sor kerül az olasz borexport kívánásaira is.”

Ebből a jelentésből kitűnik tehát az, hogy az osztrák-magyar közlekedés után mostan Ausztria Olaszországgal fog szoros gazdasági viszonyba lépni. Mivel ezt egy olasz miniszter jelentette be, komolyan kell fogadni a hírt. A magyar-osztrák tárgyalások egy

olasz-osztrák-magyar blokk kialakulását jelenti. Minden cáfolat ellenére is tehát lassanként kialakul az ellenségesítő. A politikát ugyanis az özszeomlás óta gazdasági szempontok irányítják. Lehetetlen a szoros gazdasági viszony politikai természetű megállapodások nélkül. Természetesen a politikai vonatkozású megállapodásokat az érdekl. felek nem verik dobra, de azért egészen bizonyos az, hogy olyan természetű gazdasági megállapodásokat, mint amilyeneket Ausztria Magyarországgal kötött és amilyeneket mostan Olaszországgal kötni szándékozik, politikai természetű egyezmények is követnek. Így tehát Ausztria most már kifejezetten elfordul a kimentente államaitól, Csehszlovákiától és Jugoszláviától. Prága és Belgrád helyett Róma és Budapest felé orientálódik és evvel az akcióval lépésről-lépésre követi Czernin Ottokár grófnak tanácsait. Czernin néhány hónap előtt azt ajánlotta Seipel kanellárnak, hogy fokozatosan építse ki az olasz-osztrák-magyar blokkot. Az események azt mutatják, hogy az olasz-osztrák-magyar blokk érik és lassanként kialakul. Evvel a ténnyel immár számolnia kell nemcsak a diplomáciának, hanem a sajtónak is és az eseményeket ezt a tényt alapul véve kell immár esetről-esetre megítélni.

Szemere Pál.

Véget ért a szegedi újságíró-sztrájk. Hírt adott már a Debreceni Független Újság arról, hogy a Szegeden megjelenő „Szeged” című napilap munkatársai sztrájkba léptek, miután a lap igazgatósága nem teljesítette a munkatársak fizetésemelés iránti kérelmét. A sztrájk alkalmából egyik ottani lapban a „Szeged” igazgatósága ellen támadó cikkeket jelentek meg, mire az igazgatóság kizárta a lap sztrájkoló munkatársait. A rendőrség közvetítésére azonban tárgyalások indultak meg a két fél között, amelyen a lap munkatársai kijelentették, hogy a megjelent támadó cikkekkal nem azonosították magukat. A „Szeged” igazgatósága a nyilatkozatot tudomásul vette és visszavette a kizárt munkatársakat és dacára a lapvállalat egy és egy-negyedmillió deficitiének, 50%-os fizetésemelést adott a lap munkatársainak. Ezzel a szegedi újságíró-sztrájk véget ért.

Legjobb színházi vacsorák a Royalba.

Cosmopolis!

Gyöngyök. Vasznoneműek, Himnuszok, Csipkék, Cérnák, Vitárius Sándor és Társánál, Egyház-tér 3. Nagytemplom mellett.

Báli újdonságok. Irack-íngék, gallérok, nyakkendők, legolcsóbban beszerezhetőek Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Cosmopolis!

Kalapok, sapkák, kitűnő férfi fehérművek legolcsóbban beszerezhetőek Frank Imrénél.

Angyán Béla szinphonikus zenekara szintén este hangversenyzik a Royalba.

Friss tejtermékek, tojás és fűszerárak legolcsóbb bevásárlási iorára Schwartz élelmiszerüzlete Bethlen-u. 27. Ugyanott rézdiszítési ágy sodronnyal, cserépkályha, szivattyus kut eladó.

Papirtalócák Hegedűs és Sándor r.-t. papirkereskedésében.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

PÉNTEK: Cigányprimás D) bérlet SZOMBAT: Este: Cigányprimás. — Délután: Aranyborjú.

VASÁRNAP: Este: Cigányprimás — Délután: A hamburgi menyasszony HÉTFŐ: Éva A) bérlet

A színházi iroda hírei

Ma este adják Cigányprimást. A mai előadásra az összes jegyek elkeltek! — Holnap és vasárnap este megismétlik a Cigányprimás előadását!

Holnap háromkor először délutáni előadásban Aranyborjú, tisztviselő-délután. — Vasárnap délután: Hamburgi menyasszony!

Horoga! világszép filmmestermű. Severin Mars csodálatos játékkával, egyszerre bemutatják Uránia és Vignszínház.

Jön: Göre Gábor és Komédiás szívek cirkuszszkecs.

Vignszínházmozgó: Sodoma és Gomora. Magyar alkotó-zseni leghatalmasabb remekműve. Rendezte: Kertész Mihály. Csak felnőtteknek!

Jön: Hanele! Csodatevő! Essex gróf!

Omnia-mozgó: Péntektől vasárnapig. szenzációs amerikai újdonság: Zig-Zog-Zips. Chaplin burleszk.

Cosmopolis! a szezon leghatalmasabb irodalmi filmeseménye.

Hétfőtől — Omnia — Dr Burgen.

Cosmopolis!

Cosmopolis!

Drakula — Brahm-Stooker világhírű regényét mutatja be ma az Apollo műsoron van még a „Regényhős” című öt felvonásos amerikai társadalmi dráma.

Perzel Sári január 21-én a Csokonai-színházban.

SPORT

DTE atletikai szakosztályi ülés. A DTE atletikai szakosztálya pénteken délután 6 órakor dr Fényes Jenő irodájában (Piac-utca 71. sz.) fontos ülést tart. A tárgy fontosságára való tekintettel kértnek az atléták, érdeklődők pontos megjelenésre.

KÖZGAZDASÁG

A devizaközpont hivatalos árfolyamlapja

Table with columns: Valuták, Vétel, Eladás. Lists exchange rates for various currencies like Napoleon, Dinár, Hollandi forint, etc.

Devizák:

Table with columns: Devizák, Vétel, Eladás. Lists exchange rates for Belgrád, Amsterdam, Bukarest, London, Berlin, etc.

Budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.20

Budapest, jan. 11.

Értéktőzsde. Arányaiban rendkívül nagy és erős forgalom bontakozott mai ki a tőzsdén. A vásárlási kedv nekilendült, ma senki sem beszélt pénzsűkéről, koronakurzusról, csak vett. Eltűnt a kontremín is, ami különben már tegnap este megérezte a tőzsde szilárd irányzatát, mert vásárolt. Szinte egyedül áll a tőzsde történetében az az óriási forgalom, amely ma a megnyitás első percétől kezdve végig a hivatalos forgalom óráin, később az utótőzsdén kibontakozott, illetve folytatódott. — Árak:

Bankok: Angol-Magyar bank 2250—600, Hazai 5250, Hermes 1200—75, Magyar Hitel 11850—2200, Jelzálog 440—50, Leszámitoló 1850—950, Osztr. Hitel 1750—800, Keresked. 27900—8000, Magyar-olasz 600.

Takarékpénztárak: Belyárosi 2000—150, Általános 3000—25, Hazai 38500—500.

Malmok: Borsod-Miskolci 15100—5500, Concordia 9400—600, Budapesti 25500—7750, Gizella 11200—200, Hungária 15500—7000, Viktória 42000—5000.

Bányák és téglagyárak: Beocsini 85000—93000, Kohó 51000—6000, Draische 28000—9500, Magnesit 120000—37000, Ált. Kőszén 128500—35000, Salgó 50000—5000, Urikányi 78000—9000.

Nyomdák: Athenaeum 12700—700, Révai 2700.

Vasművek és gépgyárak: Kőburg 5000—800, Ganz-Dan. 1425000—555000 Ganz-vill. 200000—40000, Láng 27000—30500, Lipták 4575—4600, Magyar acél 17000—750, Rima 13150—450, Schlick 10650—900, Wörner 4900—400.

Külföldi vállalatok: Gschwindt 50500—54000, Baróti 3575—600, Bóni 15800, Chinoín 5600, Egyes. izzó 57000—65000, Textil 3175—250, Papír 3800—4100, Spódiúm 8200—300, Flóra 26500—7500, Fővárosi sör 7400—500, Karton 17000—800, Királysör 6000, Klottid 9000—10400, Magy. pamutgyár 50000, Magyar Cukor 415900—36000, Lámpa 30500—1750, Östermelő 8650—900, Gummi 18700—20000, Szikra 15500—6000, Stummer 125000—38000, Telefon 22500—3500, Georgia új 85000—91000.

Falpari vállalatok: Hazai 16900—7300, Brassói 37800—8500, Ligan (hitelfa) 9500—700, Magyar Erdő 1550—650, Nasci 77000—80000, Lichtig 1575—90, Orsz. fa 2800.

Közlekedési vállalatok: Adria 51000—55000, Atlantika 6000—200, Közúti 8100—450, Városi 1850, Déliyasut 7800—8000, Levante 90000—8000, Államvasut 33500—4250, Tröszt 25250—7000.

Az utótőzsdén az irányzat továbbra is szilárd és a forgalom oly nagy méreteket öltött, hogy 2 órakor nagyobb volt a forgalom, mint kedden a hivatalos forgalom alatt.

2 órai árfolyamok: Magyar Hitel 12250, Salgó 56800, Rima 13500, Közúti 9100, Államvasut 32750, Borsod-miskolci 15500, Concordia 9600, Első budapesti 27500, Viktória 45000, Kohó 55000, Kőszén 134—135000, Urikányi 76000, Fegyver 140000, Ganz-Danub. 1550000—1650550, Ganz-vill. 240000, Láng 33000, Schlick 10975, Karton 17950, Spódiúm 8175, Izzó 6650—7000, Cukor 440000, Lámpa 34500, Gummi 20000, Georgia 93000, Georgia új 95000, Pamut 28500, Hazai fa 17600, Nasci 82250, Lichtig 1650.

Fél 3 órai árfolyamok: Ganz-dan. 1650000, Ganz-vill. 260000, Fegyver 142000, Izzó 71—71500, Brassói 43000, Államvasut 35000, Salgó 57000, Rima 13600, Lámpa 32000, Pamut 34000, Gummi 20500.

Zürichi zárlat

Zürichi zárlat: Berlin 5, Hollaudia 209 és háromnegyed, Newyork 528 és egynegyed, London 2468, Páris 3635, Milano 2625, Prága 1505, Budapest 20, Belgrád 530, Bukarest 275, Varsó 2 és háromnegyed, Bécs 75, osztrák bélyegzett 76.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdei fizletben az irányzat továbbra is szilárd volt különösen búzában került élénk forgalom lebonyolításra, melyet a vidéki mal-

Jó szövetet olosón!

Peldheim és Welsz, pozitívárnykép, Piac-u. 78. vasárnapig.

